

Klára Lampová: „nejraději bych byl robotem“ Školní a poradenská trajektorie dítěte s Aspergerovým syndromem. Bakalářská práce. Posudek vedoucí práce.

Studentka Klára Lampová se ve své práci rozhodla kvalitativně prozkoumat oblast školní a poradenskou trajektorii dětí / studentů s Aspergerovým syndromem z jejich vlastní perspektivy a porovnat ji s výpověďmi jejich rodičů. Téma je originální a vzešlo z její vlastní iniciativy a dlouhodobého zájmu o problematiku poruch autistického spektra. Již od počátku bylo dobře promyšleno, studentka se dobře orientovala v dané problematice a měla i praktické zkušenosti v dané oblasti.

Z hlediska procesu se jednalo o časově dobře naplánovanou práci, studentka pracovala kontinuálně, pravidelně svou práci konzultovala a kreativně reagovala na náměty a připomínky. Doporučenou literaturu studovala, sama přinášela celou řadu podnětů (včetně zahraniční literatury a zdrojů) a na konzultace chodila připravena. Pozitivně hodnotím její samostatnost, zodpovědný přístup, flexibilitu a angažovanost.

Teoretickou část považuji od počátku za velmi dobře zpracovanou. Text mapuje teoreticky na základě české i zahraniční literatury různé aspekty dané problematiky, které se následně odráží i v praktické části. Autorka dokázala z obsáhlého tématu vytáhnout a zprostředkovat čtenáři to nejpodstatnější, nejrelevantnější a seřadit informace v logické posloupnosti adekvátně tématu. Teoretická část je úměrná formátu práce a prezentovaná fakta jsou relevantní tématu práce.

V praktické části pak leží podstata studie - empirický výzkum. Klára Lampová zvolila formu polostrukturovaných rozhovorů a tyto rozhovory se 4 chlapci a jejich rodiči jsou základem pro kvalitativní analýzu a interpretaci. Rozhovory analyzovala prostřednictvím metody zakotvené teorie. Metodologie byla zvolena vhodně a dobře zvládnuta teoreticky i prakticky.

Cílem výzkumu bylo odpovědět na výzkumné otázky (zjednodušeno):

Jak dítě s Aspergerovým syndromem vnímá a prožívá svou školní docházku a poradenství?

Jaká je jeho školní a poradenská trajektorie? Vnímá to stejně i jeho rodič?

Empirická část pak představuje zjištění v oblastech: „co bylo před tím“ (tedy co diagnóze předcházelo); školní docházky; komunikace se spolužáky a učiteli; vztahů ve škole; zkušenosti s poradenskými zařízeními a s odborníky; a zájmů. Na konec jsou porovnávány perspektivy dítěte a jeho rodiče.

Jako klíčová pro respondenty se ukazují témata:

- nedostatečných odborných znalostí pedagogických pracovníků;
- potřeba tolerování individuálních podmínek během vyučování;
- deficit v komunikaci a sociálních interakcích;
- kladné vnímání odborné pomoci a spolupráce odborníků se školou.

Práci uzavírá diskuse, kde jsou zjištěné poznatky znovu vztaženy k teorii a výsledky se konfrontují se zpracováním tématu v literatuře. Vše je eticky ošetřeno a dobře reflektováno, formálně je bakalářská práce v pořádku, je ucelená, rozsah zpracovaného materiálu je úměrný, literatura je dostačující a poctivě citována. S procesem vzniku i výsledkem práce jsem jako vedoucí práce spokojena.

Práci doporučuji k obhajobě.

Možné otázky pro obhajobu:

- Vyplynula by z Vaší práce nějaká doporučení pro učitele, který pracuje s Aspergerovým syndromem, která nenalezne v běžných publikacích?
- Dokázala byste interpretovat rozdíly v prožívání chlapců a matek (neklid, vina, úleva z diagnózy)?
- Byl rozdíl patrný i v samotných promluvách respondentů?

V Praze 27. 5. 2019

PhDr. Mgr. Veronika Pavlas Martanová Ph.D.